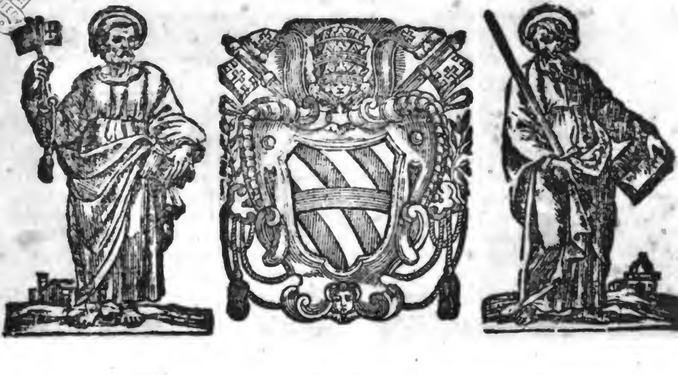
SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS, ET DOMINI NOSTRI

CLEMENTIS XII. PONT. MAX.

CONSTITUTIO

Contra Homicidas, ac deferentes arma prohibita in Alma Urbe, & reliquo Statu Eccleſiaſtico.

ROMÆ, M.DCC. XXXV.

Ex Typographia Rev. Cam. Apoſt.

CLEMENS
EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Supremo Justitiæ solio, meritis licet imparibus, per ineffabilem Divinæ Sapientiæ, atque bonitatis abundantiam constituti; tametsi Subditos nostros Charitatis potiùs vinculo, quàm Legum severitate in Officio continere semper optaverimus, considerantes tamen crebra, quæ in temporali S. R. E. Ditione, ac etiam in hac Alma Urbe nostra patrantur Homicidia, ac succrescentem in dies Virorum Sanguinum immanitatem, qui posthabitis gravissimis Prædecessorum nostrorum Sanctionibus, ac omnis divini, humanique Iuris planè obliti, quinimmò vel Feris ipsis animantibus, utpote in genus suum minimè sævientibus crudeliores, passim levissima etiam quandoque de causa Proximum suum depascuntur, ejusque cruore quasi musto inebriantur, nedum Corporibus mortem inferentes, sed non raro Animabus quoque pretiosissimo Domini, & Salvatoris Nostri Iesu Christi Sanguine redemptis (si non sint armis spiritualibus divina præveniente gratia munitæ) æternam perditionem procurantes, cogimur, licet inviti, nova, validioraque quærere, & adhibere remedia, quibus tam exitiale, ac detestabile flagitium de eadem Urbe, ac finibus uniuersæ Ditionis præfatæ, cujus peculiaris cura, ac tutela Nobis a Domino commissa est, propulsetur, atque exterminetur: Eas in primis ineundo rationes, per quas omnis spes, ac fiducia impunitatis, quæ illecebra peccandi per sæpe esse solet, Delinquentibus adimatur, vt quos à tam atroci scelere nec Dei timor, neque humana necessitudo, nec fraterna charitas retrahit, pœnarum temporalium sibi quocumque præcluso effugio, ac evadendi aditu necessariò subeundarum formidine deterriti, tandem ab effundendo Proximi sui sanguine manus abstineant.

Hinc est, quod Nos non minùs ex injuncto Nobis diuinitus Apostolicæ sollicitudinis munere, quàm publicæ tranquillitatis, ac securitatis studio, multorumque ad Nos identidem delatis querimoniis excitati, post maturam, quam super ea re cum nonnullis ex Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, & dilectis Filiis Romanæ Curiæ Prælatis ad id à Nobis specialiter deputatis, qui rem ipsam jussu nostro diu, atque accuratè discusserunt, habuimus deliberationem, de illorum consilio, ac etiam motu proprio, & ex certa scientia Nostris, deque Apostolicæ Potestatis plenitudine;

hac

hac in Urbe prædicta, aliisque Civitatibus, Terris, & Locis Nobis, & eidem S. R. E. in temporalibus mediatè, vel immediatè subiectis perpetuò valitura Constitutione, quæ infra sequuntur, vt serpenti morbo huiusmodi occurramus, statuenda, & ordinanda duximus.

Ac primùm quidem omnes, & singulas Constitutiones à fel: rec: Pio II., Paulo II., Sixto IV., Julio II., Leone X., Clemente VIII., Julio III., Pio IV., Pio V., Gregorio XIII., Sixto V., Gregorio XIV., Innocentio XI., Innocentio XII., ac Benedicto XIII., & quibusvis aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris aduersus Homicidas saluberrimè editas (quarum tenores præsentibus literis pro plenè, & sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis haberi volumus) cum omnibus, & singulis in eis contentis, quæ ipsis præsentibus contraria non sunt, harum serie approbamus, confirmamus, & innouamus, illasque adversus quemcumque non usum, seu contrarium usum, qui quovis modo prætendi, vel allegari posset, restituimus, & plenariè reintegramus, atque deinceps omnino, ac inviolabiliter observari præcipimus, & mandamus.

Et quia haud satis est delicta prohibere, nisi etiam quæ illa patrandi occasionem, ac commoditatem præbent, providè submoveantur, omnes propterea, & quascumque prædictorum, ac præsertim Pii IV., & Pii V., necnon rec: mem. Alexandri Papæ VIII., quarum initium est = *Etsi cuncta &c.* = aliorumque Antecessorum literas, & ordinationes, quibus vetantur delatio, retentio, & venditio sclopulorum = *Archibusetti* = vulgariter nuncupatorum, Pugionum, Cultrorum, parvarum Sicarum, aliorumque Armorum mensuræ brevioris tribus palmis, vtpote ad cædem clam, & dolosè inferendam aptorum, prout quoque Edictum Kalendis Ianuarii MDCCVIII. de mandato piæ memoriæ Clementis Papæ XI. Prædecessoris quoque nostri promulgatum, cæteraque Bannimenta hucusque publicata, antedicta, aliave similis, vel alterius generis Arma in Urbe, ac Ditione præfatis sub diversis etiam capitalibus pœnis prohibentia (quæ itidem præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis haberi volumus) ac omnia, & singula in eis contenta similiter approbantes, ac innovantes; ne pœnarum per eorumdem Decessorum literas, Edictum, & Bannimenta aduersus illorum trangressores cuiusvis in illis expressæ qualitatis, & conditionis fuerint, statutarum executio ullatenus impediatur, tenore præsentium districtè interdicimus quibuscumque Tribunalibus, Magistratibus, ac Iudicibus tam Urbis præfatæ, quàm aliarum Civitatum, Terrarum, & Locorum Nobis, & Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiectarum, ac quibusvis eiusdem S. R.E Cardinalium Congregationibus qualibet quantumvis ampla potestate, & authoritate suffultis, perinde ac ipsis S. R. E. Cardinalibus etiam de latere Legatis, ne in Causis delationis, ac retentionis istiusmodi Armorum ulli Delinquenti pœnas, quas quomodolibet incurrerunt, gratiosè remittant, aut componant, ac vel in minima etiam parte moderentur, sed ea dumtaxat, quæ stricti juris fuerint, juxta præcisam formam, & dispositionem Literarum, Edicti, & Bannimentorum præfatorum decernant, & exequantur. Quod si ex peculiaribus quandoque facti

cir-

circumstantiis, vel ex qualitate personarum, gratiæ, compositioni, aut pœnæ moderationi locum esse, æquitate ita suadente, prudenter existimaverint, nihilominùs neque tunc ad concessionem gratiæ, compositionem, aut moderationem pœnæ devenire possint, nisi prævia nostra, ac Romani Pontificis pro tempore existentis expressa approbatione, sub nullitate gestorum, ac inde sequutorum, & quoad Iudices præfatos sub pecuniariis insuper, aliisque etiam corporalibus, nostro, & eiusdem Pontificis arbitrio infligendis pœnis; memoratisque Cardinalium Congregationibus, ac Cardinalibus etiam de latere Legatis quamcumque facultatem, quæ eis de jure, vsu, vel consuetudine, seu aliàs quomodolibet competere posset, in dictis Causis delationis, aut retentionis Armorum arbitrandi, gratiam impertiendi, & componendi, ac moderandi pœnas hujusmodi, harum serie abrogamus, & revocamus.

Præterea, sicuti in Bannimentis generalibus pro Urbe præfata, ac universo Statu nostro Ecclesiastico editis cavetur, Homicidas non excusari à pœna ordinaria etiam pro homicidio in rixa commisso, si ex processu constiterit, rixam ex causa irrationabili, seu bestiali, ut vocant, ortam fuisse, ita quia tantum Legibus addendum venit, quantum rixarum, & homicidiorum frequentia excreverit, Statuimus, ut in Urbe, ac quibuscumque Civitatibus, Terris, & Locis Nobis, & Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiectis prædictis, comprehensis etiam quatuor Legationibus, ac Civitatibus Bononien., Ferrarien., & Beneventan., aliisque etiam specialem, & individuam mentionem requirentibus, Occisor pœna pariter ordinaria puniatur, licet homicidium sequutum sit in rixa, si homicida rixæ author fuerit: utque calor iracundiæ à pœna ordinaria Delinquentem nusquam eximat, ubi inter tempus rixæ, ac patratum homicidium sex horarum spatium intercesserit, quod sufficere volumus, ut Reus ad actus extraneos diuerterit, vel divertisse debuerit; declarantes, quod ubi luculenter ex processu huiusmodi constiterit, in actu homicidii nullam adfuisse rixam inter Occisum, & Occisorem, nec pro parte Occisoris probetur, intra dictum intervallum sex horarum homicidium immediatè præcedentium aliquam subortam fuisse rixam, Interfector pęnæ ordinariæ omnino subiiciatur. Neve prætextu erroneæ, & nunquam approbatæ consuetudinis, sive interpretationis, quispiam decipiatur, ad omnium, & singulorum memoriam seriò revocamus, prædicta pœna ordinaria teneri nedum ore proprio homicidium confessos, sed etiam qui de commisso homicidio juxta juris Canonici, ac Civilis dispositionem, quam in cœteris quibuscumque delictis sartam, tectamque fore volumus, convicti fuerint, quibusvis prætensis usu, & stilo, rebusque judicatis in contrarium minimè attentis.

Cumque ad reprimendam sanguinariorum hominum audaciam, quæ jam tunc invalescebat, idem Innocentius XII. prædecessor in supradicta sua Constitutione incipien. = *Viros sanguinum &c.* = inter alia expresse, ac omnino prohibuerit, inquisitos, processatos, condemnatos, aut bannitos, sive uti principales, sive uti mandantes, vel mandatarios, sive uti complices, aût auxilium, aut consilium, vel favorem præstantes ex causa, seu occasione homicidij, pro quo

 pœ-

pœna ordinaria, vel extraordinaria imposita fuisset, seu imponenda foret, & quos quibuscumque futuris temporibus similiter inquiri, processari, condemnari, seu banniri contigisset in Urbe, & universa Ditione Ecclesiastica nullo unquam tempore, vel modo ex aliqua gratia, seu compositione, vel per viam cassationis Processus remitti, seu quoquo modo gratiosè rebanniri, habilitari, seu cum eis dispensari, minùsque illis aliquem Salvum conductum, seu liberum commeatum (præterquam pro vero, reali, & necessario servitio Justitiæ, & tunc pro eo dumtaxat tempore, quod hujusmodi servitio congrueret) concedi per quoscumque Civitatum, & Locorum præfatorum Gubernatores, Provinciarum Rectores, dictæ Romanæ Ecclesiæ in temporalibus Vicarios, & Justitiæ Officiales, & quoscumque alios quamvis speciali, & individua mentione dignos, ac etiam ipsos Cardinales de latere Legatos, quorum tamen respectu dictam suam Constitutionem locum habere decrevit in homicidiis animo doloso, & præmeditato commissis. Quamvis nulla suboriri possit dubitatio, quin prædicti Cardinales de latere Legati pro eorum eximia Dignitate, ac laudabili Iustitiæ zelo semper ea, qua decebat moderatione, ac prudenti circumspectione antehac usi sint facultate sibi sic præservata, quoties de homicidiis in rixa, aut aliàs sine animo doloso, & præmeditato sequutis actum fuit; attamen quia præconcepta spes veniæ consequendæ perversos homines animosiores, proniorésque reddit ad rixas, & contentiones excitandas, & confovendas, earumque calore cædes patrandas, quò damnabilis hæc præsumptio ex eorum animis penitus evellatur, eorumque sævitia irremissibilium pœnarum metu compescatur, enarratam Constitutionem, ac prohibitionem, quam idem Innocentius XII. Prædecessor quoad Cardinales de latere Legatos in homicidiis animo doloso, & præmeditato locum sibi vindicare voluit, sicut præmittitur, ad homicidia etiam in rixa, & sine præmeditatione commissa per præsentes extendimus, & ampliamus, itaut de cœtero non liceat eisdem Cardinalibus de latere Legatis, neque etiam ipsis Cardinalium Congregationibus, sine nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis speciali Mandato inquisitos, processatos, & condemnatos, aut bannitos ex causa, vel occasione homicidii etiam in rixa, & absque præmeditatione patrati, ex gratia, seu compositione, vel per viam cassationis Processus remittere, seu gratiosè rebannire, habilitare, seu cum eis dispensare, neque illis aliquem Salvum conductum, præterquam pro vero, reali, & necessario servitio Iustitiæ, & tunc pro eo dumtaxat tempore, quod hujusmodi servitio congruat, concedere, etiamsi pacem ab hæredibus, vel consanguineis, aut filiis defuncti habuerint.

Venerabilibus quoque Fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis Filiis Locorum Ordinariis in Ecclesiastica Ditione præfata consistentibus in virtute sanctæ Obedientiæ, ac sub nostræ, & Romani Pontificis pro tempore similiter existentis indignationis pœna earumdem tenore præsentium præcipimus, ne in causis homicidii, sive qualificati, & animo doloso, & præmeditato, sive in rixa commissi, quibuscumque Reis eorum Iurisdictioni, & Foro

qua-

quavis causa subiectis jam condemnatis, seu bannitis, sive quos in futurum per eorum Curiam inquiri, processari, condemnari, seu banniri contigerit, ullam similiter gratiam, absolutionem, compositionem, cassationem Processuum, pœnæ remissionem, seu moderationem, habilitationem, dispensationem, & Salvum conductum, liberumve commeatum (excepto dumtaxat dicto reali, & necessario Iustitiæ servitio pro congruo illius tempore) inposterum impertiantur, nisi post elapsum à die admissi delicti quinquennium, & tunc in ejusmodi causis ea tantùm, quæ stricti juris Canonici fuerint, exequantur: Decernentes quidquid contra hanc nostram prohibitionem ab eis, eorumque Curiis, necnon etiam à dictis Cardinalibus de latere Legatis, ac Cardinalium Congregationibus factum fuerit, cum inde pariter sequutis, ipso jure nullum, ac irritum, nulliusque roboris, & momenti fore, nec tam in Judicio, quàm extra illud Delinquenti, etiam ad effectum inducendi, & allegandi bonam fidem ullatenus suffragari posse, & debere.

Ad hæc ne ulla actio ad necem tendens, seu præordinata inulta remaneat, sancimus, & ordinamus, vt pro Armorum ignitorum explosione Delinquens si deliberatè exploserit, & subsequuta sit offensio, ultimi supplicii pœnam incurrat, sin autem non deliberata explosione aliquem offenderit, Triremium pœnam in perpetuum subeat, & si animo quidem deliberato, sed absque alicujus offensione ejusmodi arma laxaverit, pœnæ Triremium per decennium obnoxius sit, ac demum vbi nec præmeditatio, nec offensio intervenerint, simplex tamen explosio quinquennali remigatione vindicetur.

Ad nominationes quoque, quæ fiunt pro liberatione Reorum jam damnatorum à promerito supplicio, nostræ dirigentes considerationis intuitum, in eo, quod attinet ad illas nominationes, quibus nonnullæ Archiconfraternitates, aliæque Societates Urbis, & Ditionis hujusmodi ob egregia, quæ assiduè exercent Pietatis, & christianæ Charitatis opera, ex speciali Sedis Apostolicæ concessione, quæ tamen sit in viridi obseruantia, potiuntur, quæque Satellitibus, seu Curiæ Apparitoribus pro Bannitorum, & in contumaciam condemnatorum captura in præmium laboris concedi consueverunt, nihil præter consuetudinem innovandum decrevimus; at nominationes eorumdem Bannitorum, & in contumaciam damnatorum, quas ex gratia dictæ Urbis Gubernator, Cardinalium Congregationes, ac ipsi Cardinales de latere Legati Executoribus Iustitiæ, & aliis quibuscumque attribuere solent, vires deinceps nolumus obtinere, nec nominatis ex causa homicidii in aliquo prodesse, nisi Nobis, seu eodem Pontifice pro tempore existente priùs consultis, habitoque desuper nostro, vel ejus assensu.

Et quoniam experimento compertum est, administrationem, ac cursum rectæ, & expeditæ Justitiæ, qua Reipublicæ salus præcipuè innititur, summopere obturbari, vel ab excessivo numero Privilegiatorum vulgariter = *Patentati* = nuncupatorum, vel à minùs recta intelligentia Privilegiorum concessorum; proinde salvis, firmisque remanentibus Decretis, ac Resolutionibus, quæ temporibus fel. pariter record. Urbani Papæ VIII., & dictorum Innocen-

tii XI., ac Innocentii XII. Prædecessorum, aut alias quandocumque ea super re emanarunt, volumus, quod privilegium Fori nemini quorumcumque Privilegiatorum hujusmodi tam in Urbe, quàm in reliquo statu Ecclesiastico prædictis (Officialibus, aliisque Privilegiatis à Congregatione pro tempore existentium ejusdem S. R. E. Cardinalium contra hæreticam pravitatem generalium Inquisitorum, ac Ministris necessariis actu inservientibus Archiepiscopis, Episcopis, ac Ordinariis præfatis, eorumque Curiis dumtaxat exceptis) pro crimine homicidii suffragetur, sed dicti Privilegiati, quatenus clericali Charactere insigniti, Ecclesiasticæ, & quatenus Laici fuerint, Sæculari Iurisdictioni subiaceant: reservantes Nobis facultatem declarandi quinam, quotque esse debeant veri familiares dictorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & Ordinariorum, ac Officiales necessarii Curiis Ecclesiasticis verum, & actuale servitium præstantes.

Insuper quia ex illis etiam, qui in sortem Domini vocati sunt, quique aliis irreprehensibilis, & ab omni culpa, & macula immunis vitæ, ac virtutum exemplo prælucere deberent, aliqui interdum reperiuntur adeo suæ vocationis immemores, ut impellente humani generis hoste, pluribus etiam homicidiis manus suas cruentare non perhorrescant, Nos perversorum quorumcumque malitiæ obviandum esse, non indulgendum probè intelligentes, ad istorum quoque frænandam pervicaciam perpetuò itidem statuimus, quod Clericus primæ Tonsuræ nullum Beneficium Ecclesiasticum obtinens, tametsi conditiones Clericis hujusmodi à Concilio Tridentino præscriptas servaverit, ac servet, pro duobus tamen homicidiis animo deliberato, & præmeditato per eum patratis, privilegio Fori, & Canonis in odium tanti excessus, & ad aliorum terrorem exuatur, & uti incorrigibilis omnino Sæculari Potestati subiiciatur, ab ea tamquam Laicus legitimis pœnis plectendus: Clericus quoque in minoribus Ordinibus constitutus, nec pariter Beneficiatus, nec præscripta à Concilio Tridentino servans, tam cœlebs, quàm conjugatus in Causis homicidii dicto Privilegio Fori non gaudeat, eoque privatus remaneat, neque à proprio Episcopo, seu Ordinario repeti, minùsque habitum Clericalem, quem indignè abiecit, reassumere possit, nisi post totaliter expiatam admissi delicti pœnam. Declaratio autem, an Reus ante patratum homicidium requisita à Concilio Tridentino servaverit, ad Episcopum, aliumve Loci Ordinarium omnino spectet, non retardata interim Delinquentis assecuratione facienda etiam per Iudicem Laicum nomine Ecclesiæ, qui illum pariter Ecclesiæ nomine ad illius dispositionem retinere possit, ac debeat, donec dicta declaratio prodierit, quacumque diversa, ac etiam contraria juris Canonici, & Apostolicarum Constitutionum dispositione, seu interpretatione, necnon consuetudine haud refragante.

Porro cum idem Benedictus prædecessor animadvertens homicidia hujusmodi suo etiam tempore increbrescere, nec minùs quàm alia facinora in celebri Constitutione dicti Gregorij XIV. etiam prædecessoris, quæ incipit = *Cum alias &c.* = recensita publicæ quieti officere, pro commissi sibi Apostolici Officij debito per prædictam suam an-

no Incarnationis Dominicæ MDCCXXV. Sexto Idus Junij, cui initium est = *Ex quo divina &c.* = evulgatam Constitutionem Laicos animo præmeditato, ac deliberato proximum suum interficientes ab Ecclesiasticæ Immunitatis beneficio excluserit, & repulerit, ac pro exclusis, atque repulsis haberi voluerit: Nos ob gliscentem in dies q orumdam Ecclesiasticorum nequitiam, qui nulla proprij Status habita ratione, non raro in adeo nefarium, detestandumque crimen prolabuntur, ipsorum Gregorii, & Benedicti prædecessorum Constitutionibus, quas supra confirmavimus, atque innovavimus inhærentes, & quatenus opus sit, criminum in illis exceptorum Reos immunitate Ecclesiastica nequaquam juvari iterum decernentes, eamdem Benedicti prædecessoris Constitutionem, Laicos animo præmeditato, ac deliberato proximum suum, sicut præmittitur, interficientes, à beneficio Immunitatis Ecclesiasticæ excludentem, ad ipsos Ecclesiasticos cuiuscumque gradus, & ordinis existant in Urbe, ac universa Ditione Nobis, & Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiecta homicidium animo similiter præmeditato, ac deliberato patrantes extendimus quoque, & ampliamus, dummodo tamen causa admissi per eos homicidii ab illorum Judice Ecclesiastico competente cognoscatur, & ab eo, si Rei reperti fuerint, citra pœnam Sanguinis ad præscriptum Sacrorum Canonum condigna puniantur animadversione.

Ulteriùs ad varias Doctorum, qui ejusdem Benedicti prædecessoris mentem quoad Personas in dicta eius Constitutione comprehensas interpretari, ac explicare voluerunt, sententias, & opiniones dirimendas, declaramus homicidij Reos natu minores vigintiquinque, majores verò viginti annis tam Laicos, quàm Clericos, atque omnes, & singulos sive Laicos, sive Clericos, qui mandatum, consilium, instigationem, auxilium cooperativum, aut aliam operam Occisori præbuerint, ex quorum singulis pravis actibus homicidium evenerit, in dicta Benedicti Prædecessoris Constitutione comprehensos esse, ac deinceps censeri debere, eamque quatenus opus sit ad ipsos pariter extendimus; ita scilicet, ut illorum extractio è loco immuni, atque traditio Curiæ Sæculari quoad Laicos ad ejusdem Curiæ Sæcularis requisitionem fiat à Curia Ecclesiastica, & Clerici ab ipsa Curia Ecclesiastica ex officio omnino extrahantur juxta normam infra dicendam.

Item declaramus omnes, & singulos prædictos tam Laicos, quàm Ecclesiasticos, qui in Urbe, ac Ditione præfatis; ex causa, & occasione homicidii etiam in rixa commissi cum armis, seu instrumentis suapte natura aptis ad occidendum inquisiti, & processati, vel in contumaciam banniti, & condemnati fuerint, dummodo homicidium non fuerit casuale, vel ad propriam defensionem, Immunitatis præfatæ beneficio minimè etiam gaudere.

Utque Reorum ratione homicidii, ut præfertur, excepti inquisitorum, seu bannitorum, & in contumaciam condemnatorum extractio ab Ecclesiis, aliisque locis immunibus, atque traditio suo cuique Iudici competenti legitimis modo, & forma a Curia Ecclesiastica fiant, volumus, & ordinamus, ut quotiescumque Judici Ecclesiastico competenti innotuerit, aliquem Laicum, seu Ecclesiasticum ex

cau-

causa homicidii excepti inquisitum, atque processatum ad Ecclesiam, seu locum immunem confugisse, ibique moram trahere, ac ea super delicti qualitate, ac personæ reitate subministrata, vel acquisita suppetant indicia, quæ ad capturam decernendam sufficere videantur, tunc idem Iudex Ecclesiasticus ex officio, ac nemine etiam requirente, si delinquens sit Clericus, sin verò Laicus, postquam à Curia Sæculari requisitus fuerit, ad ipsius delinquentis extractionem ab Ecclesia, seu loco immuni, implorato etiam ad hoc, quatenus opus sit, auxilio brachij Sæcularis, & cum interuentu personæ Ecclesiasticæ ab Episcopo deputandæ devenire teneatur, Extractumque ad suos, si tuti, & securi fuerint, sin minus ad Curiæ Sæcularis carceres asportari, ibique sub tuta custodia detineri curet, & faciat: Ubi verò ex processu informatiuo desuper conficiendo quoad Inquisitum nondum condemnatum, dictus Iudex Ecclesiasticus ex acquisitis, seu subministratis indiciis ad torturam tantùm sufficientibus ab Extracto homicidium à præfata Benedicti prædecessoris, & hac nostra Costitutionibus exceptum patratum fuisse cognoverit, ad declarationem, quod scilicet de casu ita excepto constet, progrediatur, Extractumque, si Laicus sit, Ministris, & Officialibus Curiæ Sæcularis, si autem Clericus, eius competenti Judici Ecclesiastico tradere, & consignare possit, ac debeat, exactis tamen, receptisque in actu traditionis, & consignationis hujusmodi à Judice quidem Sæculari juramento, & ab Ecclesiastico promissione in verbo veritatis de restituendo Extractum Ecclesiæ, locove immuni sub pœna Excommunicationis latæ Sententiæ Nobis, & eidem Romano Pontifici pro tempore existenti reservatæ, quatenus Extractus in suis defensionibus, quæ ad tramites Iuris, & Ordinationum Apostolicarum ei competunt, præfata elidat, seu diluat indicia, & si illa minimè eliserit, sive diluerit, & delinquens repertus fuerit, Judici suo, scilicet Ecclesiastico in Clericum, Sæculari in Laicum, ut juris esse censuerit, animadvertere liceat.

Quoties autem de jam bannito, aut in contumaciam damnato ex causa homicidii superiùs excepti sive Laico, sive Ecclesiastico agetur, quilibet Judex Ecclesiasticus, ut præfertur, competens ad illius, Laici nimirum instante Curia Sæculari, & Clerici ex officio extractionem ab Ecclesia, locove immuni cum interventu quoque personæ Ecclesiasticæ ab Episcopo deputandæ, ac traditionem suo respectivè Judici, sicut mox dispositum est, faciendam procedat, solamque Sententiæ contumacialis, & actorum, quibus illa fundatur, exhibitionem ad hoc sufficere decernimus, vt dictus Judex Ecclesiasticus ex illorum inspectione dumtaxat agnito, num istiusmodi Sententia contumacialis legitimè, justèque prolata sit ad formam Constitutionum Apostolicarum, pronunciare, ac declarare queat, & debeat, an bannitus, & in contumaciam damnatus consignandus veniat, necne? exactis pariter, & receptis, quatenus consignetur à Judice Sæculari juramento, si Delinquens sit Laicus, ab Ecclesiastico verò, si fuerit Clericus, promissione ipsum ut supra restituendi Ecclesiæ, locove immuni, sub antedicta pœna Excommunicationis, si Extractus in suis similiter defensionibus ei ad præscriptum

ptum præfatarum Constitutionum Apostolicarum competentibus nullitatem, & iniustitiam contumacialis Sententiæ prædictæ ostenderit; & sceleris indicia diluerit, quod si id præstare nequiverit, & ex eisdem Sententia, & actis ritè, & rectè gestis Reus repertus fuerit, Judex ejus competens Sententiam exequi, & quando aliquem in pœna irrogata excessum deprehenderit etiam moderari valeat; ita quod quæcumque declaratio à prædicto Judice Ecclesiastico facta in Judicio Ecclesiasticæ immunitatis, super consignatione banniti, & in contumaciam damnati, eiusque denegatione nullatenus deservire, & à nemine allegari possit in alio diverso, ac separato Judicio, in quo scilicet de præfatæ Sententiæ contumacialis executione postmodum disputari contingeret, ad quem effectum dicta declaratio Judicis Ecclesiastici perinde habeatur, ac si non emanasset, nec ullus exinde scrupulus animo Judicis competentis in cognoscenda, & definienda validitate, seu nullitate; justitia, seu iniustitia eiusdem Sententiæ contumacialis ingeratur.

Hanc autem methodum, & formam sic à Nobis stabilitam exactè, & inconcusè ab omnibus deinceps observari volumus, & mandamus, quacumque alia Prædecessorum dispositione, aut contraria interpretatione, ac praxi in quibusvis Curiis Urbis, & Ditionis præfatarum quomodolibet, & quandocumque invecta, necnon declarationibus à Tribunalibus dictæ Urbis, ac etiam à Congregatione pro tempore quoque existentium eiusdem S. R. E. Cardinalium immunitati Ecclesiasticæ, & Controuersiis Jurisdictionalibus præposita, etiam iteratis vicibus emanatis haud quaquam obsistentibus.

Cœterùm quæ memoratis Constitutionibus Gregorii XIV., & Benedicti XIII. Prædecessorum in cunctis Christiani Orbis partibus juxta earum tenorem, ac dispositionem inviolabiliter retinendis, ac custodiendis, per modum extensionis, & ampliationis adiicienda duximus, nusquam ad cœteras Regiones, utpote sicut in Domino gaudentes accepimus, non adeo multiplicia grassantur homicidia, neque ultra Ditionem Ecclesiasticam præfatam extendere, & ampliare intendimus.

Decernentes easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque semper, ac perpetuò firma, valida, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere tam in Urbe, quàm in reliquis omnibus Civitatibus, Terris, & locis Nobis, ac S. R. E. mediatè, vel immediatè subjectis, comprehensis etiam quatuor Legationibus, ac ipsis Bononien., Ferrarien., ac Beneventan. Civitatibus, aliisque etiam specialem, & individuam mentionem requirentibus præfatis, ac generaliter in quibuscumque Curiis tum Ecclesiasticis, tum Sæcularibus, etiam Baronalibus respectivè, nullis exceptis, atque ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissimè observari; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos; eorumdemque Cardinalium Congregationes, aliosve quoslibet quacumque præeminentia

tia

tia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, Stilis, Usibus, & Consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac quorumcumque Prædecessorum nostrorum Literis, Privilegiis, Indultis, & Facultatibus quibusvis etiam dictis Cardinalibus, eorumque Congregationibus sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuslibet etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, vel alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut lapsis decem respectu dictæ Urbis, ejusque Districtus, ac viginti diebus respectu totius reliqui Status nostri Ecclesiastici, postquam præsentes Literæ Valvis Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, & in Acie Campi Floræ de eadem Urbe per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, & publicatæ fuerint, omnes, & singulos tam in Urbe, quàm in Statu præfatis existentes perinde arctent, ac si unicuique eorum personaliter, ac nominatim intimatæ fuissent; utque ipsarum præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrorum approbationis, confirmationis, & innovationis, prohibitionis, abrogationis, decretorum, præceptorum, mandatorum, & statutorum, ordinationum, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pau-

& Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.
Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo trigesimo quarto Kalendis Februarii Pontificatus nostri Anno Quinto.

A. Card. Pro-Datarius. F. Card. Oliverius.

V I S A

De Curia J. Archiepiscopus Ancyranus.

Loco ✠ Plumbi

I. B. Eugenius:

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi Millesimo septingentesimo trigesimo quinto, Indictione decima tertia, die verò 22. Mensis Februarii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri Domini Clementis Divina providentia Papæ XII. Anno Quinto supradictæ Literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis per me Ioannem Triphellium Apost. Curs. Joseph Olivetani Mag. Curs.